

L'EFICIÈNCIA DE CAPTURA DE L'ÀGUILA PEIXATERA (*Pandion haliaetus*) A S'ALBUFERA DE MALLORCA

Maties REBASSA*

Pere VICENS**

Resum.- Se presenten, per segon any, els resultats d'el seguiment realitzat al Parc Natural de s'Albufera (Muro) al 1991, sobre l'activitat predatòria de l'àguila peixatera (*Pandion haliaetus*). Aquesta es veu afavorida pels dies de cel tapat i per la presència de vent. Amb tot, l'èxit de captura a dins s'Albufera s'ha confirmat com a baix, un 15,2 % de la totalitat dels picats i un 27,2 % de les capbussades. A més de la seva presa habitual, els peixos, les peixeteres sembla que s'alimenten esporàdicament d'altres petits vertebrats.

Summary.- *Fishing efficiency of the Osprey (Pandion haliaetus) at s'Albufera de Mallorca.* For the second year the results of a survey on the Osprey's (*Pandion haliaetus*) predatory activity carried out at the Natural Park of s'Albufera de Mallorca in 1991 are presented. Fishing efficiency is higher in overcast and windy days. However, the capture success at s'Albufera is low, 15.2% of total number of dives and 27.2% of dives into water. Apart from fish, it seems that Ospreys occasionally feed on small vertebrates.

* c/ Vicenç Ensenyat, 37-1-1. 07300 Inca

** Parc Natural de s'Albufera de Mallorca. 07458, Can Picafort

Introducció

Aquest treball vol esser una continuació del presentat amb el mateix títol a l'*Anuari Ornitològic de les Balears* de 1990 (MAYOL i VICENS, 1991), i les dades que es treballen han estat obtingudes al Parc Natural de s'Albufera (Muro) el 1991, empleant la mateixa metodologia.

S'ha de tenir en compte que aquestes dades són sols una petita mostra de les dades reals de captura que en realitat es produeixen, i que per motius diversos no s'han pogut recollir. Hem de pensar que moltes vegades hem detectat la peixatera (*Pandion haliae-*

tus) quan ja estava pescant; i que no s'ha pogut fer un seguiment intensiu per mor d'altres dedicacions. Calculam en 5-6 exemplars diferents els que utilitzen les aigües de s'Albufera per pescar, i que ho solen fer, com a mínim, una vegada diària, i així tendriem quasi 1.800 captures anuals, i sols en tenim quaranta-quatre dades, de manera que la mostra resulta reduïda, encara que pensam que és significativa.

Resultats

Èxit de captura. El total de les observacions és de 44, en les quals hi figuren 187 picats, 103 rompent l'aigua, i aconseguint 28 captures.

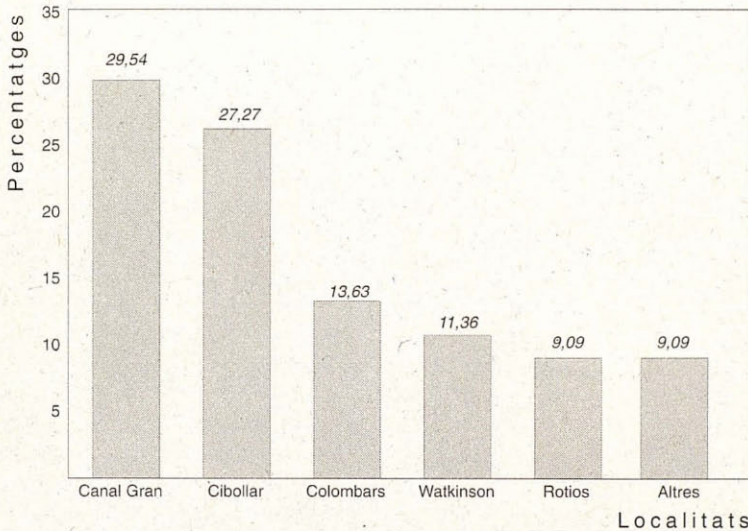
Aquestes dades ens donen uns percentatges molt baixos d'èxit de captura: 15,2% si treballem amb la totalitat dels picats, i 27,2% quan sols tenim en compte les capbussades. Unes possibles causes que expliquin aquests percentatges, baixos si els comparem amb els obtinguts a altres parts del món (CRAMP i SIMMONS, 1980) serien per a s'Albufera, la proporció d'imadurs presents i les característiques físiques de la seva presa més important la llissa (*Mugil sp*) (MAYOL i VICENS, 1991).

Relació de les observacions amb la profunditat de l'aigua. Les zones on és més corrent veure la peixatera pescar són el Cibollar, el Colombar i el Canal Gran (Gràfica I), úniques zones on es troben les aigües profundes

i obertes, amb riquesa de peix i manca d'obstacles per pescar-hi.

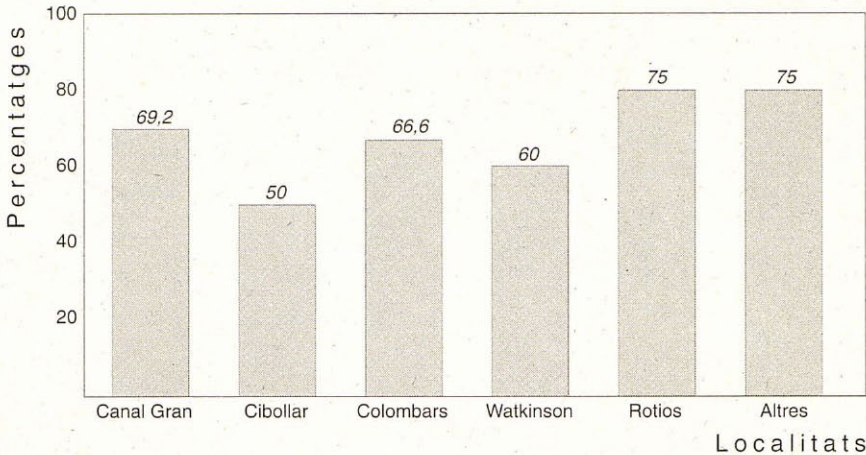
Al Canal Gran les peixeteres hi pesquen, quasi sempre, en zones molt concretes, amb una profunditat mitjana al voltant del metre i rebutjant les àrees de més i menys profunditat. Aixó ho atribuïm a la millor detectabilitat i captura de preses a les zones profundes, i per a evitar accidents de xoc amb el fons en llocs de poca fondària (encara que n'hem vistes pescar, algunes vegades, en zones de quasi dos pams d'aigua, volant més baix i amb un angle d'atac més obert, frenant a la capbussada).

A les zones de molta fondària (Canals d'en Mama i d'en Pujol, S'Oberta) i de pocs centímetres d'aigua (llisser Bishop I), aquesta espècie realitza visites esporàdiques (Gràfiques I i II).

Gràfica I. Diferents èxits de captures/observació per a les distintes localitats de pesca més emprades per la peixatera a s'Albufera. Altres (1): llisser de l'aguait Bishop I, Canal d'en Mama, Canal d'en Pujol i s'Oberta.

Various capture successes per observation at the most frequent fishing sites used by Osprey at s'Albufera. Others (1): Pool of Bishop I hide, Canal d'en Mama, Canal d'en Pujol and s'Oberta.

Gràfica II. Diferents èxits de captures/observació per a les distintes zones observades. Altres (1): llisser de l'aguait Bishop I, Canal d'en Mama, Canal d'en Pujol i s'Oberta. *Various capture successes per observation at different sites. Others (1): Pool of Bishop I hide, Canal d'en Mama, Canal d'en Pujol and s'Oberta.*

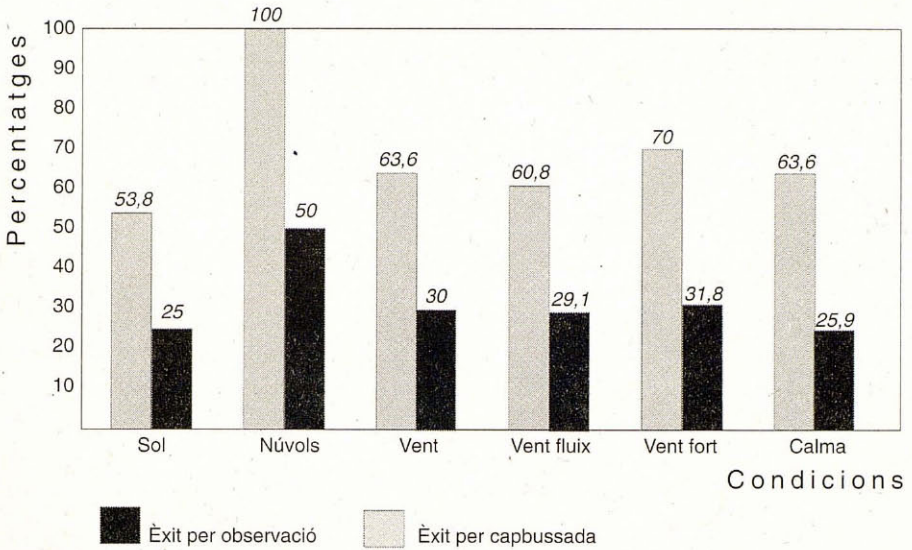
Amb un percentatge relativament elevat, les observacions fetes als Rotlos i Watkinson es produeixen en temporada de ressaca d'inundacions i després dels incendis que aclariren la zona de vegetació el 1990. Lògicament, a partir de l'època de creixement de vegetació s'acaben les observacions en aquests indrets: és quasi impossible observar la superfície de l'aigua i el peix hi és més rar, o en tot cas, és pot amagar més fàcilment.

Relació de les captures amb la meteorologia. És molt notori el major èxit de captures en dies amb el cel tapat (100% contra un 53,8% quan fa sol), els dies tapats s'ha capturat en totes les observacions, i en quasi la meitat quan fa sol, probablement a causa que pot veure millor les preses si no hi ha tanta claror reflectida sobre l'aigua. També el percentatge d'èxit a les capbussades

és menor en un dia assolellat que en un dia tapat (25% contra un 50%), si quan fa sol es fa una captura cada 4 capbussades, quan hi ha núvols se'n fa una cada 2 (Gràfica III).

El vent és també un element prou utilitzat per evitar despeses energètiques. Aprofitant el vent pot estar més estona observant, aturada en l'aire, que la que podria estar-s'hi amb batecs d'ales, podent destriar millor la presa i assegurar-se un millor atac (si no hi ha ones a la superfície). Això concorda amb les dades de captura per cada capbussada: 31,8% amb vent fort, 29,1% amb vent fluix i 25,9% amb el vent en calma (Gràfica III).

En definitiva, si en l'anterior treball s'apuntava que la captura es veia afavorida pel vent i pels dies assolellats, en aquest confirmam l'aspecte positiu del vent, però desmentim el del cel obert: els dies tapats i amb vent són els millors.

Gràfica III. Relació de les captures amb la meteorologia, segons l'èxit de captures/observació
Relationship between captures and meteorological data, according to success per observation and per dive into water.

En canvi els assolellats i en calma són els pitjors. Així, l'absència de reflexos pot millorar la visió i per tant la captura. El vent ajuda a estalviar energia a l'hora de quedar l'àguila aturada, observant, fent que l'aguait sigui més llarg i profitós.

Relació de les captures amb l'horari. Treballant les dades d'horari de pesca hem trobat que hi ha una intensitat de captures que comença a mitjan matí i acaba a mitjan horabaixa, en clara relació amb el fotoperíode vigent.

Quan analitzarem les dades dels mesos més lluminosos, de maig a setembre, varem trobar que l'èxit de captures era quasi constant a partir de les 10 h fins a les 18 h, però hi havia més errors en les capbussades de les 11 h a les 14 h que a les del matí o la tarda. Per

això creim que en les hores que la llum arriba més perpendicular els reflexos poden tenir alguna influència negativa en la captura, o que els peixos poden fugir amb més facilitat perquè detecten més aviat el perill.

Relació de les captures amb la grandària de les preses. La mida mitjana de les preses observades és mitjançer: entre 20 i 25 cm, encara que s'han observat captures de mides compreses entre els 12 i 35-40 cm (sempre calculats per comparació amb el cos de l'aucell), i hi ha una clara relació entre les preses més grans i les zones més profundes. Aquestes mides són molt semblants a les que la bibliografia presenta per a estudis realitzats a Europa central. Per exemple,

a diferents regions d'Alemanya s'han trobat mitjanes, per a espècies de preses diferents, d'entre 15 i 25 cm (antiga Alemanya Occidental), 14 i 28 cm (sud de Berlin), i 15 i 26 cm (nord de Berlin). No arriben, però, als valors obtinguts a països més septentrionals, com ara 24-35 cm a Suècia central, 21-35 cm a Noruega, i 25-40 cm a Escòcia (CRAMP i SIMMONS, 1980; POOLE, 1989).

Altres preses. A més de la seva presa habitual, el peix, durant els mesos d'hivern no és gens estrany observar, generalment el matí, peixeteres volant a baixa alçada sobre els camps de conreu de secà veïns a les veles de Sa Marjal, talment com les milanes (*Milvus sp.*), inspeccionant metre a metre els camps llaurats o plens de verdura d'horta. Per altra banda, a la migració primaveral s'ha vist una peixatera amb un poll de fotja (*Fulica atra*) a les urpes volant cap a la Serra (22-04-92), i una altra amb una valona (*Tringa glareola*) també a les urpes volant sobre les

zones pasturades del Ras (06-05-92) (N. Riddiford *com. pers.*).

Agraïments

Des d'aquestes retxes volem fer arribar el nostre deute i agraïment a totes aquelles persones que desinteressadament ens han tramès les observacions sobre la captura de la peixatera en aquests dos anys de recollida de dades, i sobretot a en Joan Mayol i Jon King per la seva revisió i lectura crítica d'aquest treball.

Bibliografia

- CRAMP, S. i SIMMONS, K.E.L. 1980. "Birds of Europe, the Middle East and North Africa". RSPB vol. II.
- MAYOL, J. i VICENS, P. 1991. L'eficiència de captura de l'àguila peixatera (*Pandion haliaetus*) a s'Albufera. Ed. GOB. *Anuari Ornitològic de les Balears* 1990. Volum 5: 21-24. Palma.
- POOLE, A.F. 1989. Ospreys: A Natural and

(Rebut: 24.02.94; Acceptat: 06.05.94)